

Agent provocateur

Beteiligter einer Straftat (meist als Vertrauensperson der Behörde), der einen anderen zu einer Straftat verleitet, um ihn dadurch zu überführen. Dabei möchte der agent provocateur regelmäßig nur den Versuch, nicht aber die Vollendung der Tat herbeiführen. Obwohl die Voraussetzungen für eine strafbare Anstiftung (§ 26 dStGB) an sich vorliegen, wird nach **deutschem Recht** von einer Bestrafung abgesehen, wobei die Grenzen, insbesondere wenn es zur Tatvollendung kommt, unklar sind. Im **georgischen Recht** erfüllt die unzulässige Straftatprovokation einen eigenen Straftatbestand (Art. 145 gStGB). Im Hinblick auf den Angestifteten stellt sich zudem in beiden Rechtsordnungen die Frage einer unzulässigen Tatprovokation, wenn eine Vertrauensperson einer Behörde einen anderen zur Tatbegehung verleitet. Im deutschen Recht wird hier – auf der Grundlage der Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte – ein Strafverfolgungshindernis diskutiert. Damit unterscheiden sich die beiden Rechtsordnungen gravierend. Während nach deutschem Recht der agent provocateur in den meisten Fällen straflos ist und nur im Ausnahmefall eine Strafbarkeit wegen Anstiftung in Frage kommt, kennt das georgische Recht für Fälle der unzulässigen Tatprovokation einen eigenen Tatbestand. (Bhe/Mtu/Gkh)

აგენტ-პროვოკატორი

გერმანული სამართლის მიხედვით დანაშაულის თანამონაწილე (უმეტესად საგამომიებო ორგანოების მხრიდან ნდობით აღჭურვილი პირი), რომელიც უბიძგებს სხვას დანაშაულის ჩასადენად მისი სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემის მიზნით. პროვოკატორს, როგორც წესი სურს, რომ პროვოცირებულის ქმედებამ მიაღწიოს მხოლოდ მცდელობის და არა დამთავრებული დანაშაულის სტადიას. მიუხედავად იმისა, რომ დანაშაულებრივი წაქეზების წინაპირობები სახეზეა (გსსკ-ის 26-ე პარაგრაფი) გერმანული კანონმდებლობით გამოირიცხება დასჯადობა. ამასთან, დასჯადობის საზღვრები გაურკვეველია განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც პროვოცირებულის ქმედება მიაღწევს დამთავრებული დანაშაულის სტადიას. **ქართული სამართლის** მიხედვით დანაშაულის დაუშვებელი პროვოცირება სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ, დამოუკიდებელ დანაშაულს წარმოადგენს (სსსკ-ის 145-ე მუხლი). წაქეზებულ პირთან მიმართებით, ორივე სამართლებრივ სისტემაში დგას დაუშვებელი პროვოკაციის საკითხი, როდესაც საგამომიებო ორგანოს ნდობით აღჭურვილი პირი სხვას დაიყოლიებს დანაშაულის ჩასადენად. ასეთ დროს, გერმანულ სამართალში ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული სასამართლოს პრაქტიკის საფუძველზე, დისკუსიის საგანია სისხლისსამართლებრივი დევნის დამაბრკოლებელი გარემოების არსებობა. ყოველი აღნიშნულის გათვალისწინებით, ორივე სამართლებრივი სისტემა მნიშვნელოვნად განსხვავდება ერთმანეთისგან. მაშინ, როდესაც გერმანულ სამართალში აგენტ-პროვოკატორი როგორც წესი არ ისჯება და სისხლისსამართლებრივი

პასუხისმგებლობა წაქეზებისთვის მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში დგება, ქართული სამართალი დაუშვებელი პროვოკაციისთვის ცალკე დანაშაულის შემადგენლობას ითვალისწინებს. (Bhe/Mtu/Gkh)